

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ГРАНІ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання науково
методичної ради КЗ «ЗОШПО»
Запорізької обласної ради

«06.10.2020» № 5
Голова НМР КЗ «ЗОШПО» ЗОР
 О.В.Варецька

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту освіти і науки
Запорізької обласної державної
адміністрації

«13.08.2020» № 320
Тимчасово виконуючий обов'язки
директора Департаменту
 В.М.ЗАХАРЧУК

**Навчальна програма з позашкільної освіти
науково-технічного напрямку**

«МЕДІАКУЛЬТУРА»

початковий рівень, перший рік навчання

м. Запоріжжя – 2020

Укладачі:

Волкова Альона Володимирівна – керівник гуртка «Медіакультура» комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради

Соломахіна Катерина Андріївна – керівник гуртка «Медіакультура» комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради

Рецензенти:

Чаусовський Григорій Олександрович – кандидат технічних наук, доцент кафедри загальної та прикладної екології і зоології Запорізького національного університету, керівник гуртка «Біофізика»

Смирнова Анна Василівна – завідувач відділу STEM - освіти, керівник гуртка «Основи робототехніки та комп'ютерного моделювання»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для сучасної людини вміння критично сприймати інформацію, аналізувати її та визначати, чи є ця інформація маніпулятивною – одна з найцінніших життєвих компетенцій. Медіаграмотність сьогодні належить до таких базових навичок людини, як вміння читати, писати, рахувати. Сучасна ситуація в Україні, яка, на жаль, стала полем для інформаційних війн та пропагандистських кампаній, ще більше вимагає від громадян елементарних знань з медіаграмотності. Це дає змогу вибудувати свій власний медіаландшафт та дбати про свою інформаційну гігієну - що і обумовило актуальність цієї програми.

Навчальна програма побудована на основі особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходу і передбачає синтез знань і умінь вихованця, отриманих в закладах загальної середньої освіти з новим досвідом, отриманим на заняттях у гуртку «Медіакультура». Під час яких, діти усвідомлюють, що інформація, в усіх її проявах, є інструментом створення віртуальної реальності, яку при потребі можна змінювати власноруч.

В основу програми покладено «Програма гуртка «Медіакультура», яка опублікована в збірнику «Програми для творчих об'єднань позашкільних навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів. Соціально-реабілітаційний напрям» Суми 2005.

Програма гуртка «Медіакультура» реалізується у гуртках закладу позашкільної освіти, науково-технічного напрямку інформаційно – технічного профілю та спрямована на вихованців 10-16 років.

Навчальна програма передбачає 1 рік навчання в групах початкового рівня 144 год./рік (4 год./тиждень). Кількість дітей в групі від 10 до 15.

Форма проведення занять: групова та індивідуальна.

Метою навчальної програми є набуття ключових компетентностей особистості в процесі опанування основ медіакультури.

Завдання навчальної програми полягають у формуванні таких **компетентностей**:

пізнавальної, яка передбачає оволодіння поняттями, знаннями з основ медіаграмотності; уявленням про інформаційний простір, в якому перебуває сучасна людина; формування умінь вихованцями здобувати інформацію з різноманітних джерел різними способами, виділяти головне, аналізувати, оцінювати, використовувати на практиці здобуті знання; вчитися мислити критично;

практичної, яка спрямована на формування навичок усвідомленої взаємодії з інформаційним середовищем і комфортного, невимушеного та впевненого перебування в ньому; вміння вихованців використовувати на практиці ораторське мистецтво, набуття навичок дизайнера-початківця, блогера, журналіста, а також полягає в спроможності дітей самостійно конвертувати здобуті теоретичні знання в створений власноруч продукт,

який можна використовувати в інформаційному просторі; участь у конкурсах;

творчої, яка передбачає набуття власної творчої діяльності з медіа культури; прояв творчого потенціалу дитини, логічного, образного мислення, креативного підходу у вирішенні поставлених задач;

соціальної, яка спрямована на розвиток у вихованців медіакультури, моральних і духовних якостей особистості; формування доброзичливості, толерантності, розуміння вимог сучасного суспільства, застосовування умінь у повсякденному житті на користь суспільства, прагнення до самоаналізу і самовдосконалення.

Дана програма має на меті активізувати в свідомості підростаючого покоління таку опцію, як критичне мислення. Забезпечує вміння вихованців інтерпретувати медіа тексти, фото та відео контент на теренах світового інформаційного простору, показує вплив інформації на формування світогляду людини; інформування громадськості про діяльність вихованців шляхом висвітлення їхніх досягнень на сторінках соціальних мереж і сайтах закладів освіти, на базі яких відбуваються заняття.

Під час занять вихованці знайомляться з можливостями програм Quik, Canva, Fotor, Vintage Camera, Adobe InDesign, Adobe Photoshop тощо. Засвоюють основи сценічної майстерності, ознайомляться зі складовими радіоэфіру, аспектами журналістської етики.

Формою контролю за результативністю навчання є практичні, підсумкові роботи, участь у конкурсах, творчі звіти.

Навчання в гуртку не передбачає спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми викладено за принципом доступності та відповідності його обсягу віковим особливостям вихованців.

Програма є орієнтовною. За необхідності керівник гуртка може внести до програми зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
1	Вступ	2	-	2
2	Основи журналістики	16	24	40
3	Початкова театральна майстерність журналіста	6	10	16
4	Сценічна мова	16	10	26

№	Тема	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
5	Робота над текстами радіовипуску	-	10	10
6	Робота над текстами для соціальних мереж	4	10	14
7	Робота з фото- та відео редакторами/програмами	14	20	34
8	Підсумок	2	-	2
Разом:		60	84	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина: Знайомство з програмою, метою та завданнями гуртка. Правила поведінки на заняттях, на екскурсіях. Правила виконання творчих завдань. Техніка безпеки. Вибори учнівського самоврядування.

2. Основи журналістики (40 год.)

Теоретична частина: Журналістика, як вид громадсько-професійної дійсності. Аспекти журналістської етики. Огляд жанру журналістики. Інформаційні жанри: хроніка, замітка, інформація, репортаж, кореспонденція. Інтерв'ю як жанр. Аналітичні жанри: огляд, прогноз, коментар. Мистецько-публіцистичні жанри: замальовка, есе, нарис. Гумористичні жанри.

Практична частина: Створення тексту різних жанрів; редакція вже існуючих текстів.

3. Початкова театральна майстерність журналіста (16 год.)

Теоретична частина: Акторська сценічна виразність. Етюди, вправи, сценки.

Практична частина: Розучування різного жанру інсценізацій, показ готових сценок на різного роду шкільних та позашкільних заходах дошкільного підрозділу школи; участь у конкурсах ораторського і театального мистецтва.

4. Сценічна мова (26 год.)

Теоретична частина: Мовний апарат. Мовне дихання. Якості голосу. Дикція. Інтонація. Виразність мови. Норми літературної мови. Норми мовлення і наголосу.

Практична частина: Артикуляційна гімнастика. Вправи на вміння правильно розподіляти голос, дихання. Етюди.

5. Робота над текстом радіо випуску (10 год.)

Теоретична частина: Історія виникнення радіо. Складові радіоефіру.

Практична частина: Практична робота по створенню тексту для передач на місцевому радіо.

6. Робота над текстами для соціальних мереж (14 год.)

Теоретична частина: Безпека в Інтернеті. Поняття «соціальні мережі», «контент», «допис». Які форми журналістських публікацій допустимі в соціальних мережах.

Практична частина: Робота по створенню тексту для соціальних мереж. Публікації власноруч написаних статей, результатів опитувань, інтерв'ю.

7. Робота з фото- та відео редакторами /програмами, оформлення газети (34 год.)

Теоретична частина: Знайомство з графічними редакторами, обговорення можливостей створення зображень в різних форматах. Поняття векторна та растрова графіка. Редагування фото та відеоматеріалів.

Практична частина: Практична робота зі створення фото - та відеоколажів у програмах Quik, Canva, Fotor, Vintage Camera тощо. Робота у програмі Adobe InDesign, Adobe Photoshop тощо.

8. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина: Підведення підсумків роботи гуртка. Творчий звіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- історію виникнення та розвитку журналістики;
- жанри журналістики (за призначенням і змістом);
- особливості сприйняття інформації різними органами чуття;
- структуру мовленнєвої діяльності;
- основні можливості текстових і графічних редакторів;
- складові радіоефіру.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- мову радіо;
- культуру мовлення та спілкування в соціальних мережах;
- техніку мови;
- аналізувати відзнятий матеріал;
- створювати тексти для соціальних мереж;
- використовувати можливості текстових і графічних редакторів;

- оцінювати якість інформації.

Вихованці мають набути досвід:

- сприймання інформації;
- роботи з текстовими та графічними редакторами;
- мислити критично;
- розрізняти «якісні» ЗМІ та ті, що орієнтовані на привернення уваги споживача за будь яку ціну;
- створення та презентації творчих проектів;
- випуску газети та ведення особистих сторінок закладу освіти з метою розповсюдження інформації та спілкування однолітків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безкоштовні онлайн фото-, відео- і аудіоредактори для цікавого мультимедіа-контенту. URL: <https://internetdevels.ua/blog/free-online-photo-video-audio-editors>
2. Бекасов Д.Г. Корреспонденция, статья - жанры публицистики. - М.: Изд-во МГУ, 1972
3. Белановский С.А. Методика и техника фокусированного интервью. - М.: Наука, 1993
4. Гадалко А.Е. Задачи и упражнения по развитию творческой фантазии учащихся. - М.: Просвещение, 1985
5. Гвоздев Л. Техника интервью: Учебное пособие. – М.: Гендальф, 1999
6. Горбачук В.Г., Зоц І.О., Романько В.І. Основи журналістики: навч. пос.-Слов'янськ, 2002
7. Горохов В.М. Слагаемые мастерства. - М.: Мысль, 1982
8. Грабельников. А.А. Работа журналиста в прессе: Уч. пос. – М.: РИП-холдинг, 2001
9. Есин Б.И. История русской журналистики 19 века. - М.: Высшая школа, 1989
10. Журбина Е.И. Теория и практика художественно-публицистических жанров. Очерк. Фельетон. - М.: Мысль, 1969
11. Качкан В.А. жанри журналістики.- К.: НМК ВО, 1988
12. Михайлів І.Л. історія української журналістики: навч. пос.для вузів.-2000
13. Москаленко А.З. Вступ до журналістики.- К.: Школяр, 1997
14. Програми для творчих об'єднань позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, Суми, 2005
15. Рабочая книга редактора районной газеты: Опыт. Методики. Рекомендации/ Под редакцией Я.Н. Засурского.-М.: Мысль, 1988